

DE EVOLUTIE VAN DE BELGISCHE VISSERIJ IN 1974

Zopas verscheen het jaarverslag van de Bedrijfsraad omtrent de evolutie van onze Belgische visserij in 1974.

Het is voorafgegaan van een voorwoord van de heer Dries Claeys als voorzitter, waarin hij in het kort zijn visie geeft over de toestand en wel als volgt :

Het jaar 1974 was voor de Belgische zeevisserij een moeilijk jaar. De visaanvoer die van jaar tot jaar daalt, kende een nieuwe inzinking in 1974, en ook voor 1975 wordt een nieuwe afname van de vangsten verwacht. Voor 1974 beliep de daling van de aanvoer 9 p.c. en werden de laagste aanvoercijfers sedert de tweede wereldoorlog genoteerd. Terwijl de visserij voorheen schommelingen ondervond ingevolge wisselende broedsuccessen en dito weersomstandigheden, staat zij thans voor een daling van de aanvoer die zich bestendig doorzet. Ook in de andere landen kent men analoge verschijnselen.

Sedert jaren wordt gesproken van overbevissing en wordt gewaarschuwd voor de uitputting van de visstocks in bepaalde gebieden. In alle visserijlanden werd de vangkapaciteit te ver opgevoerd; te veel vaartuigen van een te groot aantal landen concentreerden zich op dezelfde visgronden en visstocks. Katastrofaal is daarbij het feit dat bepaalde landen een industriële visserij en visverwerking met duizenden werknemers hebben opgebouwd, afgestemd op het verwerken van zeer jonge en pas ontkiemde vissen tot vismeel.

De gedaalde aanvoer van verse zeevis in onze havens zou normaal prijsstijgingen tot gevolg moeten hebben gehad. Dit was in 1974 niet het geval. Hiervoor zijn voornamelijk de algemene economische toestand en de recessie verantwoordelijk. Dit heeft voor gevolg dat er kleinere besommingen werden gemaakt op een moment dat de kostenstijgingen nooit tevoren geziene pieken bereikten, dit zowel voor de brandstofprijzen als voor de uitrustings- en reparatiekosten. Dit verklaart de gevoelige daling van het rendement van de rederijen. Het aantal deficitaire of marginale uitbatingen is uiteraard fel toegenomen en er tekent zich nog geen hoop op beterschap af.

Inmiddels werd in 1974 gestart met de uitvoering van een aantal internationale akkoorden ter bescherming van de visstocks, waardoor aan elk visserijland zekere vangstbeperkingen worden opgelegd. Deze beperkingen behelzen quoteringen van de vangsten van haring, tong, schol, kabeljauw, schelvis en wijting in de Noordzee en aanpalende wateren en treffen alle landen die er bedrijvig zijn. De Bedrijfsraad voor de Visserij is geroepen als representatief orgaan van de bedrijfstak geregeld advies te verstrekken over de door de Belgische overheid te nemen maatregelen tot verdeling van de quota.

Ook wordt de Raad gekonfronteerd met de dreigende verdere uitbreiding van de IJslandse voorbehouden wateren tot 200 zeemijl waarbij alles in het werk wordt gesteld om de kansen op een verdere hernieuwing of herziening van het bilateraal akkoord ter zake tussen IJsland en België veilig te stellen.

De gevolgen van de jongste ontwikkeling in de produktiesector hebben hun implicaties op de vishandel, op de visverwerking en op de buitenlandse handel. In ieder van deze sectoren wordt de toekomst met somberheid tegemoet gezien.

Opvallend voor 1974 is wel dat de invoer stand hield, wat er op duidt dat de vraag stevig is gebleven. Normalerweise zou bij achteruitgang van de aanvoer in alle Westeuropese landen en bij standhouden van de vraag naar vis een verhoging van de invoerprijzen te verwachten zijn, die én de producent én de handel ten goede zou komen. De ontleding van de cijfers van aanvoer, van invoeren en vooral van hetverbruik tonen evenwel duidelijk aan dat de producent zich in de zwakste positie bevindt.

Welke houding zal onze overheid morgen in te nemen hebben ? Wat kan haar als ernstig beleid aangeraden worden ? Wat op het binnenlands vlak, wat op het Europees of EEG vlak ? Wat op het vlak van de Internationale Conferenties die zich speciaal met de beveiliging van de visstocks bezighouden ? Wat op de Conferenties die de problemen van verboden visserijzones of voorbehouden visserijgebieden behandelen ? Wat met de speciale regelingen zoals met IJsland en eventueel met andere landen die diezelfde richting willen uitgaan ?

Ook deze opsomming van vragen moge elkeen aanzetten niet alleen tot nadenken maar ook tot eensgezind zoeken en ijveren voor een zekere beveiliging van een bedrijfssector die velen nauw aan het hart ligt.

Dries CLAEYS,
Voorzitter van de Bedrijfs-
raad voor de Visserij.

Vervolgens geeft dit verslag cijfers en statistieken over de vloot, de aanvoer, de binnen- en buitenlandse handel, de tewerkstelling en grafieken.

Dit verslag is zeer nuttig, maar verschijnt spijtig genoeg veel te laat om er veel praktisch nut uit te halen. Sommige zaken zijn ondertussen voorbijgestreefd; andere voorstellingen hebben geen zin meer en nog andere hadden bij vroeger verschijnen, aanleiding kunnen geven tot sneller ingrijpen of het doen van voorstellen aan de Hogere Overheid.

Verder stelt zich ook de vraag welke zin het nog heeft ook witte en zwarte boeken of wat men het ook noemen wil, uit te geven, door het bedrijf of liever de productie.

In de bedrijfsraad zijn de leden van de redersvereniging, die er het bedrijf vertegenwoordigen en hun desiderata kunnen laten gelden.

Dezelfde mensen houden er in hun milieu een secretariaat op na, die een miljoenen verspilling is geworden ten koste van de reders en in de laatste jaren zijn nut nog niet heeft bewezen.

Waarheen ? Bedrijfsraad of Rederscentrale ?
Want het is het bedrijf dat moet geholpen worden en niet individualisten.

De aanvoer

De aanvoer door de Belgische vaartuigen in de Belgische havens lag in 1974 gevoelig lager dan in het voorgaande jaar. Tegenover 42.974 t in 1973 bedroeg de aanvoer in 1974 slechts 38.928 t, hetgeen neerkomt op een vermindering met 4.046 t of 9.1 p.c.

Daarentegen staat een geringe toename van de bruto-opbrengst en wel van 1.187 mln F in 1973 tot 1.206 mln F in 1974 of 1,6 p.c.

Uit de verhouding hoeveelheid-waarde blijkt, rekening gehouden met de inflatoire tendens, een eerder gematigde stijging van het prijsgemiddelde. De gemiddelde prijs per kg liep op van 27,60 F in 1973 tot 30,99 F in 1974, hetgeen een stijging van 12,2 p.c. betekende. Het voorgaande jaar was het prijsgemiddelde met meer dan 30 p.c. toegenomen. Voor 1975 is het een felle daling.

Op langere termijn beschouwd, bleef het aanvoervolume gedurende de twee jongste decennia rond de 50.000 t schommelen. Tegenover deze regelmaat staan de lage aanvoercijfers van de laatste twee jaar in scherp contrast. Daarentegen staat een ononderbroken stijging van de bruto-opbrengst sedert het begin van de vijftiger jaren waarbij evenwel dient aangestipt dat de toename in 1974 eerder miniem is te noemen.

De Belgische aanvoer in het buitenland, door rechtstreekse aanlandingen in vreemde en dan voornamelijk in Britse havens, handhaafde zich in 1974 ongeveer op het peil der jongste jaren: naar hoeveelheid liep deze aanvoer terug van 3.322 t in 1973 tot 3.034 t in 1974, terwijl de bruto-opbrengst daalde van 101 mln F tot 93 mln F.

De aanvoer door vreemde vaartuigen in Belgische vissershavens was in 1974 niet zo belangrijk als tijdens de vorige jaren. Tegenover 1.661 t voor een waarde van 29,7 mln F in 1973 werd door de schepen van vreemde nationaliteit in de loop van 1974 slechts 957 t voor een waarde van 19,8 mln F in ons land aangevoerd.

Zoals in 1973 bestonden ook in 1974 deze aanlandingen hoofdzakelijk uit bodemvis afkomstig van vaartuigen van IJslandse nationaliteit, dit in tegenstelling tot de vorige jaren toen de vreemde aanvoer bijna uitsluitend pelagische vis (haring, sprong) omvatte, door Nederlandse schepen aangebracht.

(Vervolg blz. 4)

(Vervolg van blz. 3)

Nadere ontleding van de Belgische visaanvoer in de Belgische havens naar categorieën

De aanvoer wordt traditioneel onderverdeeld in drie categorieën, nl. bodemvis, pelagische vis en schaal- en weekdieren.

De visserij op bodemvis maakte tijdens het verslagjaar opnieuw het hoofdbestanddeel uit van de Belgische visserijbedrijvigheid. Het aandeel van bodemvis in het totaal steeg van 88 p.c. in 1973 tot bijna 91 p.c. in 1974. Vergeleken met het vorige jaar verminderde de totale hoeveelheid bodemvis van 37,7 mln kg tot 35,3 mln kg hetgeen op een daling met 6 p.c. neerkomt.

De gemiddelde prijzen van bodemvis stegen van 27,80 F/kg in 1973 tot 30,50 F/kg in het verslagjaar, hetgeen op nagenoeg 10 p.c. neerkomt. Deze prijsstijging ligt beduidend beneden deze van het voorgaande jaar, toen het prijsgemiddelde van bodemvis met niet minder dan 34 p.c. opliep.

Ondanks de achteruitgang van het aanvoervolume, kon door de prijsstijging in 1974 toch nog een hogere bruto-opbrengst worden geboekt, nl. 2 p.c.

De nieuwe teruggang van de bodemvisaanvoer in 1974 is toe te schrijven aan lagere vangsten op alle visgronden, met uitzondering van IJsland.

De pelagische visserij kende in 1974 niet de voortzetting van de in 1972 en 1973 genoteerde heropleving. Vooral de uitoefening van de seizoensvisserij op haring werd ingevolge ongunstige meteorologische en klimatologische omstandigheden in sterke mate belemmerd. Hierdoor liep de aanvoer van pelagische vis terug van 2.325 t voor 22,8 mln F in 1973 tot 813 t voor 11,1 mln F in 1974. Door de schaarse aanvoer werden flinke prijsstijgingen geboekt: het algemeen prijsgemiddelde in de categorie der pelagische vis steeg van 9,80 F/kg in 1973 tot 13,60 F/kg in 1974, hetzij 38 p.c.

De aanvoer van schaal- en weekdieren was precies gelijk aan deze van de voorgaande jaren. Door licht toegenomen prijzen liep de bruto-opbrengst op van 116,3 mln F in 1973 tot 123,2 mln F in 1974. Het globale prijsgemiddelde van schaal- en weekdieren kende een geringe toename van 40,10 F/kg tot 42,30 F/kg, hetzij ruim 5 p.c.

Op langere termijn beschouwd, toont een nadere ontleding van de aanvoer aan dat de Belgische reders zich bij voorkeur blijven toeleggen op de visserij op bodemvis. Deze schommelingen waargenomen in de totale aanvoer zijn dan ook grosso modo terug te brengen tot de hoogten en laagten vastgesteld in de categorie van de bodemvis. De dalende tendens der jongste jaren is een internationaal verschijnsel dat het gevolg is van overbevissing van de visstocks. Mede door de sterke vraag naar deze bodemvissoorten, zijn de marktprijzen in deze categorie zeer snel gestegen. Niettegenstaande de geslonken aanvoer is de bruto-opbrengst in de categorie bodemvis in regelmatig tempo blijven aangroeien, zij het dat laatste jaar in geringere mate.

Vanaf de zestiger jaren is de pelagische visserij geleidelijk tot een bedrijvigheid van ondergeschikt belang teruggevallen. De expansie van deze soort visserij wordt afgeremd door 't al te seizoengebonden en wisselvallig karakter ervan en door de onzekerheid van vangsten en inkomens, terwijl ook de overbevissing van de haringstapel een heropleving in de weg staat.

Zeer stabiel daarentegen blijft de visserij op schaal- en weekdieren, die naar hoeveelheid geringe schommelingen vertoont en naar bruto-opbrengst door een regelmatige stijging wordt gekenmerkt.

EVEREST

SCHILFERIJSFABRIEK

Hendrik Baelskaai 40

OOSTENDE Tel. 70 67 07

— HET KOUDSTE

— HET BEST BEWERKBAAR

(7386V)

Franse vrees en afkeer voor de Hollandse visserijpraktijken

In de vissershavens van Vendée en Bretagne slaan de betrokken visserijmiddens alarm met betrekking tot het verschijnen van Hollandse schepen in de Golf van Gascogne.

Het gaat hier om de klassieke 30/50 meter types met een motor van 800 PK. Het zijn vaartuigen die uitgerust zijn met bokken en de Fransen maken groot misbaar wat de zware rijen kettingen betreffen die dienst doen als wekkers.

In Lorient brachten drie vaartuigen verleden week reeds rond de 25.000 kg. tong binnen en het is duidelijk dat de franse vissers deze concurrentie ongaarne zien.

WAAROM DE GOLF VAN GASCOGNE ?

Tot nog toe werden de banken van de Golf van Gascogne niet bezocht door de Hollanders. Met het instellen van de tongenkwota en ook in verband met de stijgende ontvolking van de banken van de Noordzee zien onze noorderburen zich verplicht naar andere vanggronden uit te zien.

Nadat de vangsten in de Noordzee niet meer renderend werden, hebben de Hollanders zich naar de Ierse Zee en de baai van Liverpool gewend. Daar hebben ze tamelijk huis gehouden, zodanig dat ze er zelfs de tijd niet meer van afnamen om de thuishaven aan te doen. De tongen werden in de havens ter hoogte van de visserij gelost en dan in containers naar hun plaats van bestemming gebracht. Deze zeer intensieve visserij bracht dan ook spoedig een grote vermindering van de tongenstand in de Ierse Zee en Liverpoolbaai met zich mede. Nu zien de Fransen het zo, dat na de Noordzee, de Ierse Zee en de Morecambebaai, de Golf van Gascogne een ledigtrekkerijbeurt zal krijgen. Ze beschouwen het optreden van de 3 Hollandse vaartuigen als de voorbode en een complete Hollandse vloot.

DE FRANSE GRIEVEN :

Gezien het vissen buiten de 12 mijlenzone gebeurt, kan natuurlijk niet ingegrepen worden om een eventuele overbevissing te beletten. De Franse grieven spitsen zich dan ook vooral toe op de manier van vissen waarbij de grond totaal omgeploegd wordt door de zware wekkers die voor één enkel net tot 2.000 kg. wegen ! Zo het resultaat van de visserij van deze Hollandse voorwacht probant blijkt te zijn, vreest men ter plaatse dat de ganse vloot van onze noorderburen er aktief zal komen optreden en na een zekere tijd niets dan puin en een ontredde visserij zal nalaten. Dat de bodem werkelijk omgeploegd wordt, bewijst het feit dat de drie bewuste schepen eveneens een niet onaardige nevenvangst aan St Jacobsschelpen aan wal brachten. Hiervoor moet men tamelijk in de grond boren, vooral dan voor vaartuigen die niet voor deze soort visserij ingesteld zijn.

Een ander grief vanwege de Fransen, die we hier echter niet kunnen volgen, betreft het feit dat ze het als een soort oneerlijke concurrentie aanzien dat de Nederlanders hun vaartuigen slechts met vijf man, uitzonderlijk met zes, bemannen. De franse visserij gebruikt hier 9 man voor dergelijke vaartuigen. We menen dat de Fransen hier zelf fout gaan. We kunnen echter niet schrijven, dat niets hen belet hun uitoebating op dezelfde manier meer renderbaar te maken omdat hun fameuse syndikaten een bemanningsnorm opleggen om de werknemers te beschermen... ! Als dit een averechts effect teweegbrengt, dan moeten de werknemers maar de syndikaten aanschrijven.

Nog niet zolang geleden wensten de rederijen op de verre visserij, het aantal bemanningsleden met een paar eenheden te verminderen om zichzelf en hun werknemers voor een dreigende stillegging van de visserij te beschermen, door aldus de algemene uitoebatingkosten te drukken. Welnu, de syndikaten hebben zich hiertegen verzet zodanig dat er slechts één enkel werknemer aan boord verminderd werd, maar deze aan land te werk diende gesteld in een beurtrol met de andere aan boord zijnde vissers ! ! !

Men moet nu zeker van Franse zijde niet met stenen komen werpen naar diegenen die een meer efficiënte uitoebating weten te verwzenlijken op dit gebied. Het is niet de eerste maal dat we moeten vaststellen dat de syndikaten de grote schuld dragen van de moeilijkheden die in vele bedrijven optreden, en de concurrentiemogelijkheden van de industrie ten eerste beknotten, zoniet onmogelijk maken. Om te besluiten kunnen we wel het onbehagen van de betrokken visserskringen van Bretagne en de Vendée begrijpen.